

The Millie Arbesfeld
Midreshet Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

*Rosh Hashanah:
Becoming the
Real You*

Rabbi Lawrence Hajioff
כ"ז אלול תש"ע • September 5, 2010

1) Moshe Chaim Luzatto (Ramchal) Mesilat Yesharim: Kinyat Hazehirut, Acquiring Watchfulness: Chapter 4

ואף על-פי-כן אין מדת הדין לוקה, וזה, כי לפי שורת הדין ממש, היה ראוי שהחוטא יענש מיד תיכף לחטאו בלי המתנה כלל, וגם שהעונש עצמו יהיה בחרון אף, כראוי למי שממרה פי הבורא יתברך שמו, ושלא יהיה תיקון לחטא כלל, כי הנה באמת, איך יתקן האדם את אשר עוית והחטא כבר נעשה? הרי שרצה האדם את חברו, הרי שנאף, איך יוכל לתקן הדבר הזה? היוכל להסיר המעשה העשוי מן המציאות?

אמנם, מדת הרחמים היא הנותנת הפך השלשה דברים שזכרנו: דהינו, שיתן זמן לחוטא ולא יכחד מן הארץ מיד כשחטא, ושהעונש עצמו לא יהיה עד לכלה, ושהתשובה תנתן לחוטאים בחסד גמור, שתחשב עקירת הרצון כעקירת המעשה, דהיינו, שבהיות השב מכיר את חטאו ומודה בו ומתבונן על רעתו ושב ומתחרט עליו חרטה גמורה דמעיקרא כחרטת הנדר ממש - שהוא מתנחם לגמרי והיה חפץ ומשתוקק שמעולם לא היה נעשה הדבר ההוא ומצטער בלבו צער חזק על שכבר נעשה הדבר ועוזב אותו ולהבא ובורח ממנו, הנה עקירת הדבר מרצונו, יחשב לו כעקירת הנדר ומתכפר לו

For on the basis of justice alone it would be dictated that the sinner be punished immediately upon sinning, without the least delay; that the punishment itself be a wrathful one, as befits one who rebels against the word of the Creator, blessed be His Name; and that there be no correction whatsoever for the sin. For in truth, how can a man straighten what has been made crooked after the commission of the sin? If a man killed his neighbor; if he committed adultery-how can he correct this? **Can he remove the accomplished fact from actuality?**

It is the attribute of mercy which causes the reverse of the three things we have mentioned:

- 1) It provides that the sinner be given time, and not be wiped out as soon as he sins
- 2) That the punishment itself not involve utter destruction.
- 3) That the gift of repentance be given to sinners with absolute loving kindness, so that the rooting out of the will which prompted the deed be considered a rooting out of the deed itself.

That is, when he who is repenting recognizes his sin, and admits it, and reflects upon his evil, and repents, and wishes that the sin had never been committed, as he would wish that a certain vow had never been made, in which case there is complete regret, and he desires and yearns that the deed had never been done, and suffers great anguish in his heart because of its already having been done, and departs from it for the future, and flees from it then the uprooting of the act from his will is accredited to him as the uprooting of a vow, and he gains atonement.

2) Rabbi Moshe Cordevero: Tomer Devorah: Chapter One: The 13 Attributes

הז' - ישוב ירחמנו: איך הקב"ה מתנהג כמדת בשר ודם, שאם הכעיסו חברו כשהוא מתרצה עמו מתרצה מעט לא באהבה הקודמת; אבל אם חטא אדם ועשה תשובה, מעלתו יותר גדולה עם הקב"ה. והיינו (ברכות ל"ד. ב') "במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד". והטעם כדפירשו בפרק "הבונה" (בספרינו כתוב כך במנחות כ"ט, ב') בענין ה', למה היא עשויה כאכסדרה. שכל הרוצה לצאת מעולמו יצא, פירוש העולם נברא בה'. והקב"ה ברא העולם פתוח לצד הרע והחטא לרווחה, אין צד שאין חומר ויצר הרע ופגם, כמין אכסדרה, אינו בעל גדרים אלא פרצה גדולה פרוצה לצד הרע לצד מטה, כל מי שיצרה לצאת מעולמו, כמה פתחין לו, לא יפנה לצד שלא ימצא צד חטא ועון ליכנס אל החיצונים. והיא פתוחה מלמעלה שאם ישוב יקבלוהו. והקשו "ולמה דרוהו בהאי" - "לא מסתייעא מלתא." רצו בזה, שהשב בתשובה לא יספיק לו שיהיה נגדר בעון כגדר הצדיקים, מפני שהצדיקים שלא חטאו, גדר מעט יספיק אליהם, אמנם החוטא שחטא ושב לא יספיק לו גדר מעט, אלא צריך להגדיר עצמו כמה גדרים קשים, מפני שאותו גדר המעט כבר נפרץ פעם אחת, אם יתקרב שם, בקל יפתהו יצרו, אלא צריך להתרחק הרחק גדול מאד, ולזה לא יכנס דרך פתח האכסדרה שפרצה שם, אלא יתעלה ויכנס דרך פתח צר ויעשה כמה צרות וסגופים לעצמו ויסתום הפרצות. ומטעם זה "במקום שבעלי תשובה עומדים וכו'". מפני שלא נכנסו דרך פתח הצדיקים כדי שיהיו עם הצדיקים, אלא נצטערו ועלו דרך פתח העליון וספגו עצמן ונבדלו מן החטא יותר ויותר מן הצדיקים, לכך עלו ועמדו במדרגה ה', היכל ה' שבגן עדן, דהיינו גג הה"א. וצדיקים בפתח הה"א בכניסת האכסדרה, ולזה, כאשר האדם יעשה תשובה, דהיינו תשוב ה' אל מקומו, ויחזיר הקב"ה שכינתו עליו, אינו שב כאהבה הראשונה בלבד, אלא יותר ויותר. והיינו ישוב ירחמנו", שיוסיף רחמים לישראל ויתקנם ויקרבם יותר.

כך האדם צריך להתנהג עם חברו, לא יהיה נוטר איבה מהכעס הקודם, אלא כשיראה שחברו מבקש אהבתו יהיה לו במדרגת רחמים ואהבה יותר ויותר מקודם, ויאמר: "הרי הוא לי כבעלי תשובה, שאין צדיקים גמורים יכולים לעמוד אצלם", ויקרבהו תכלית קורבה יותר ממה שמקרב אותם שהם צדיקים גמורים עמו, שלא חטאו אצלו.

Attribute #7

The Holy One, Blessed is He, does not behave as a human being behaves. When the latter has been provoked he cannot bring himself to love as formerly the one who offended him, even when he has been

appeased. **But in God's sight the repentant sinner has a higher status than the man who has never sinned.** This is the meaning of the Rabbinic teaching that in the place where the penitent stands the perfectly righteous cannot stand.

The letter "Hey" is shaped like a porch so that whoever wishes to go astray may do so. That is to say, the world was created by means of the letter He and the Holy One, Blessed is He, created the world wide open in the direction of sin and evil. As the porch, the world is not fully enclosed but is broken open towards the direction of evil.

Consequently, he who wishes to go astray need not turn in those directions where there is no sin and iniquity by which to enter in the province of the Outside Ones. **But the letter Hey is open at the top left-hand corner so that if the sinner repents he can be received back there.**

Upon which the Talmud asks: 'And why should he not re-enter by the same way as he went out?' and the reply is give: 'This will have no effect,' meaning that **the repentant sinner cannot be content to be fenced around from sinning as are the perfectly righteous.** For a slight fence is sufficient to act as a barrier against sin, for those who have not sinned. But such a barrier will not suffice for the penitent. He requires new and difficult fences. For the slight fence has been broken through and if he tries to draw near in that direction his evil inclination will find it easy to tempt him. He needs to be very far removed from sin.

Consequently, he cannot enter at the opening of the porch where it is breached. **He must ascend to enter through the narrow opening, tormenting and mortifying himself until the breaches have been healed. This is why the righteous cannot stand in the place of the penitents.** For the latter have not entered by the door of the righteous, but they have tormented themselves, ascending through the upper door. They have far deeper mortified and separated themselves from sin than have the righteous. They have therefore ascended until they stand in the spiritual degree of Hey - namely, the fifth palace of the Garden of Eden, which is the roof of the Hey, while the righteous have entered at the opening of the Hey at the entrance to the porch.

Consequently, then man repents - and this means that he restores the Hey to its proper place - he does not return only to God's former love but that love is increased more and more. This is the meaning of: **He will again have compassion upon us:** that He will increase His mercies towards Israel and perfect them and draw them near to Him.

He Will Again Have Compassion Upon Us

This is how man should behave towards his neighbor. He should not feed hatred from his former anger but when he sees that his neighbor wants to love him he should show him a greater degree of kindness and love than formerly. He should say: 'Behold he is to be compared to the penitents in whose place the perfectly righteous cannot stand.' And he should encourage him to a far greater degree than those who are perfectly righteous, namely, those who have not offended him.

The World is Judged on Rosh HaShanah

3) Rosh HaShanah 15a

The world is judged four times a year: On Pesach for the harvest; on Shavuot for fruit trees; on the New Year all of the inhabitants of the world pass before God like Bnei Maron as it is stated, "The One who created [sees together] their hearts, the One who understands all of their actions" (Tehillim/Psalms 33:15). On Sukkot there is judgment for water.

בארבעה פרקים העולם נידון בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן בראש השנה כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון שנאמר היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם (תהלים לג) ובחג נידונין על המים.

4) Rosh HaShanah 18a – Definition of Bnei Maron.

What is meant by the expression "Bnei Maron"? Here it was translated as "Bnei Amarna." Reish Lakish explained, "Like the heights of the House of Maron." Rav Yehudah said in the name of Shmuel, "Like the soldiers of the House of David." Rabba Bar Bar Chana said in the name of Rabbi Yochanon, "All of them are judged at the same time."

מאי כבני מרון הכא תרגימו כבני אמרנא ריש לקיש אמר כמעלות בית מרון (אמר) רב יהודה אמר שמואל כחזיילות של בית דוד אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן וכולן נסקרין בסקירה אחת.

5) Rashi, Ibid.

"Like Bnei Amarna." Like sheep counted for tithing, filing past in single file through a small opening, two cannot fit through together.

כבני אימרנא: כבשים שמונין אותם לעשרן ויוצאין זה אחר זה בפתח קטן שאין יכולים

“Like the Heights of the House of Maron” – where there is a narrow path, and there is not enough room for two people to travel alongside one another, and there is a steep valley on either side of the path.

“Like the soldiers of the House of David” – “Like Bnei Maron,” i.e. like soldiers in the king’s army. “Maron” is an expression of mastery and lordship; such is the way one counts soldiers as they march out to battle one after the other.

6) Rabbi Shlomo Wolbe, Alei Shur, Vol. II, p. 413

The three analogies are wonderful and the message is clear: At the time of judgment a person stands before his Creator completely alone, totally solitary – he has no plaintiff or witness, for “He is the Judge, He is the Witness, He is the One taking him to court.” He has no one else to transfer the responsibility [for his actions] or to blame for his failings. At the moment he stands before his Creator in Judgment, it’s as if there is no one else in the world except for him. He alone is responsible for all that he did or did not do.

Remembrance (Zichronot) on Rosh HaShanah

7) Rabbi Chaim Friedlander, Sifsei Chaim, Vol. 1, p. 111

The recommendation for Rosh HaShanah is, “Say before Him ... Zichronot (Remembrances) [verses recalling Jewish historical events and our covenant], in order that your remembrance will rise before Him for your benefit” (Rosh HaShanah 16a).

It is understood that it is insufficient to merely recite [these verses], rather one must articulate them before God in a way that shows that he has truly internalized their meaning. Through the articulation of these verses and the blessing, we need to clarify for ourselves that our entire existence is dependent on the extent that we remember God, Blessed be He.

To the extent to which we remember this, we will merit that our remembrance will rise before Him for our benefit and we will merit an abundance of goodness.

8) Rabbi Eliyahu Dessler, Michtav M'Eliyahu, Vol. II p. 73

There are those who remember something, and there are others who remember everything, and there are still others who remember things so well that it is as if it was happening right now. The memory of God, Blessed be He, is certainly in the realm of actually happening, because the past and future are not relevant to Him, rather everything is always in the present ... And this principle is reflected in our prayers: “See before yourself the Akeidah ...” Only if the Akeidah reminds us and becomes actualized in our hearts, only if we look towards Avraham our father and learn to include ourselves in the Akeidah through our sincere perseverance according to our qualities, based on His Torah and His blessed service, only then is it possible that we can earn to be joined together with the merit of the Akeidah, as seen before God as one continuous chain through all the generations.

לצאת כאחד.

כמעלות בית מרון: הדרך קצר, ואין שנים יכולין לילך זה בצד זה, שהעמק עמוק משני צידי הדרך:

כחיילות של בית דוד: כבני מרון – כבני חיילות של מלך – מרון לשון מרות ואדנות, וכך היו מונין אותם יוצאים זה אחר זה, בצאתם למלחמה:

הרי שלשה ציורים נפלאים, והענין ברור: בדין עומד האדם לפני בוראו לגמרי לבד, בבדידות מוחלטת – אין לו טוען ועד, כי “הוא הדיין הוא העד הוא בעל דין”. אין לו על מי לגלגל את חובו ואת מי להאשים בכשלונו, כי ברגע עמדו לפני בוראו בדין הוא כאילו אין עוד אדם בעולם חוץ ממנו, והוא לבדו אחראי לכל מה שעשה ומה שלא עשה.

העצה ליום ראש השנה היא: “אמרו לפני... זכרונות, כדי שיעלה זכרונכם לפני לטובה” (ראש השנה טז).

מובן שלא די באמירה בעלמא, אלא צריך להיות אמירה לפני ה', אמירה פנימית אמיתית. על ידי אמירת הפסוקים והברכה, אנחנו צריכים להבהיר לעצמנו שכל חיותנו תלויה במידה ושיעור של זכרון השי"ת. ובאותה מידה שנזכור זאת – נזכה שיעלה זכרוננו לפניו לטובה, שנזכה לשפע הטוב.

יש שזוכר במשהו ויש שהדבר חקוק בזכרונו ויש שזוכר את הענין כאילו הוא חי עדיין לפניו. זכירת השי"ת היא בודאי בבחינת חי ממש, כי לא שייך אצלו עבר ועתיד, אלא הכל בהווה תמיד... ודבר זה מרומז בתפילה: “ותראה לפניך עקידה”... רק אם העקידה זכורה לנו והיא מציאות בלבנו, רק אם נביט אל אברהם אבינו ונלמד לכלול את עצמינו בעקידה ע"י מסירות נפש שלנו, לפי ערכנו, על תורתו ועל עבודתו ית', רק אז שייך שנזכה שתצטרף אלינו זכות העקידה כשייראו לפני השי"ת שלשלת כל הדורות במאוחד.